

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Forstander Thorlø 60 Aar.

Den 11. August bliver Forstander Thorlø, Haslev Højskole, 60 Aar. Lige fra den udvidede Højskoles Start har det været Skik, at Forstanderen paa H. H. havde et ugentligt Foredrag paa H. u. H., ligesom Forstanderen paa H. u. H. havde et ugentligt Foredrag paa H. H.

De gamle Elever har gennem Aarene i høj Grad paaskønnet først Forstander Davidsens og senere Forstander Thorløes Timer. Hvad enten det var Bibeltimer, f. Eks. Davids Salmer, eller det var om sit Speciale, Missionshistorie, Thorlø talte, forstod han at gøre Stoffet levende og fængende. Fra sin Officers- og senere KFUM-Sekretærtid har Thorlø en glimrende Evne til at færdes blandt unge, vinde deres Tillid og være dem til aandelig Hjælp. Da han kom til Haslev, var H. H. i en vanskelig Situation, efter at baade H. u. H. og Haandværkerhøjskolen var udskilt fra H. H., og kort efter satte Landbrugskrisen ind og gjorde Tilgangen til Højskolerne ringe. Alligevel er det lykkedes Thorlø at føre H. H. frem til en fin Placering blandt I. M.s Højskoler. Hans Skole er stadig sprængfyldt med vaagne og interesserede Elever, og den har et godt Ry ud over Danmark.

Der er faa Mennesker, der som Præster, Lærere og Højskoleforstandere er udsat for Kritik. En Præst og en Lærer kan trække sig tilbage til sin Embedsbolig og være sig selv, men en Højskoleforstander bor i et Glas-hus og skal være disponibel Døgnet rundt og Aaret rundt. De fleste naar da heller ikke længere end op i halvtredserne. Naar Thorlø trods sit energiske Arbejde, sin omhyggelige Omsorg for den enkelte og sine utrættelige Rejser Landet rundt alligevel naar at passere de 60, vil vi ogsaa fra H. u. H. være med til at hylde ham og hans tapre Kone (uden hende tror jeg ikke, han var naaet de 60) for deres Arbejde paa H. H., H. u. H. og for trofast, usvigeligt Venskab i Lyst og Nød.

Et Ord af Jesus er ofte rundet mig i Hu, naar Talen var om Thorlø: »af deres Frugter skal I kende dem.« Der er saa mange kloge, men golde Mennesker, og de synes at blive flere, efterhaanden som »Kærligheden bliver kold hos de fleste.« Derfor skal vi paaskønne de varmhjertede Mennesker, som med hele deres Person ofrer sig i Tjenesten »og holde dem i Ærek.

Johs. M.

Den danske højskolebevægelse

i verdens søgelys.

Som den ene af tre danske højskoleforstandere deltog forstander Magelund i Unescokonferencen i Helsingør d. 18.—25. juni. I kronikker i »Kristeligt Dagblad« og »Højskolebladet«, som også har været citeret i andre blade, har forstanderen skrevet om sine indtryk fra denne betydningsfulde konference. Derfor får vi ikke et nyt og udførligt referat; men for dem, der ikke har læst det andetsteds, bringer vi følgende udtog af en kronik:

— Det er beklageligt, at ikke flere danske højskolefolk kunne deltage i denne konference, som netop var lagt i Danmark, fordi man mente, at man kunne lære noget af den danske folkehøjskole. En af deltagerne, undervisningsministeren i Pakistan, fortalte, at rejsen havde kostet ham 300 pd. sterling, men han havde gjort den ikke bare for konferencens skyld, men især for at se danske folkehøjskoler.

Det er ikke nogen let opgave at prøve på at sammenfatte både indtryk og indhold fra en sådan konference. Jeg har et par gange før været med til store internationale konferencer, men ikke til nogen med et så koncentreret indhold og så omfattende et arbejde og mål som denne. Der blev ikke blot arbejdet, der blev slidt i det. De fleste delegerede var klar over disse dages betydning for opvækkelsen af en folkeoplysning ud over jorden, som kan hjælpe med til at bevare ungdommen imod et eventuelt nyt diktatorisk forsøg på at vildføre masserne. —

De forenede nationer har fra begyndelsen indset betydningen af den folkeop-

dragelse, som er forudsætningen for et virkeligt demokrati, derfor lavede man underafdelingen Unesco. Som bekendt betyder Unesco: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, d. v. s. De forenede nationers organisation for opdragelse, videnskab og kultur. Denne organisation har tilslutning fra de fleste lande i verden, og af disse var 27 repræsenteret ved delegationer; ialt var der med observatører og Unesco's faste stab ca. 150 deltagere, som boede på den internationale højskole og »Monte Bello«.

Det første indtryk man fik, var de store vanskeligheder, som de spoglige forskelle medførte. Allerede ordet Adult Education, som var emne for konferencen. Hvordan skal det oversættes til dansk: Vokson-opdragelse, ungdomsuddannelse, folkeoplysning? — Der findes faktisk intet dansk ord, som helt dækker det engelske og meget mindre da på andre sprog; eller den vanskelighed, at man forstår noget forskelligt ved de samme ord. Denne vanskelighed kom f. eks. stærkt til orde i den første kommission om formålet med Adult Education, hvor nogle deltagere i resolutionen ville have betonet »religious« ved siden af det etiske og filosofiske grundlag. De opfattede »religiøs« på samme bredde, ubestemte måde, som vi gør i Danmark, men andre nationer lægger i dette ord betydningen »afgjort kristelig«, hvorfor de ikke kunne gå med til denne formulering. Ved undervisningsministeriets reception på Marienlyst kom jeg ud for den situation at få tildelt en borddame, som kun kunne fransk, overfor sad en amerikanerinde, som kun kunne engelsk,

og hendes bordherre var en tysktalende schweizer. Ved min venstre side sad en dansker, så vi måtte bevæge os på alle 4 sprog.

En anden vanskelighed var de forskellige forudsætninger. I nogle lande består Adult Education i at lære analfabeter at læse og skrive. I andre har Adult Education nået til det stadium, som f. eks. de skandinaviske lande er nået til.

En tredje vanskelighed var den uoverskuelige mangfoldighed af midler, som bruges i Adult Education: Skoler, film, radio, presse, biblioteker, museer m. m.

Endelig var der de dybe forskelle i ånd og indstilling samt spændingen mellem de forskellige stormagter, som hele tiden søgte at skabe balance i den indflydelse, de fik på konferencen. Dog må det siges, at det var en stor oplevelse at se de forskellige nationer udfolde deres særpræg: Amerikanernes sans for handling, statistik og resultater, englændernes visdom og erfaringer vundet gennem århundreders verdensherredømme og statsmandskunst; franskmændenes veltalenhed, patos og sans for formerne; de farvede folks tilbageholdende, men dog bestemte vilje til at gøre sig gældende, og sidst men ikke mindst den danske forening af alvor og humor. Størst ære høstede statskonsulent Nøvrup, der enstemmigt blev valgt til konferencens præsident, for sin fremragende lederevne. Bifaldet ville næsten ikke høre op, da mr. Bussiere hyldede ham.

Det er umuligt at referere blot en brøkdel af konferencens indhold, men jeg vil prøve på at skrive lidt om 1) foredrag og indlæg ved plenarmøder, 2) kommissionernes arbejde, 3) almindelige indtryk af konferencens betydning.

Nu først foredrag og indlæg ved plenarmøder. Generaldirektøren for Unesco M. Jaime Torres Bodet talte om: »Adult

Education og vor kulturs fremtid»; han betonedede nødvendigheden af opdragelse til ansvarsfølelse og hævdede, at fred kræver mere dygtighed og heroisme end krig. Undervisningsminister Hartvig Frisch talte om: Adult Education set i lyset af danske erfaringer«. Disse to foredrag er udførligt refereret i dagspressen. Næste dag talte vice-generaldirektøren for Unesco C. E. Beeby om »Formålet og hensigten med konferencen«. Han betonedede, at der skete overraskende ting indenfor Adult Education i forskellige lande, men der var intet samarbejde og ingen kontakt mellem de forskellige arbejder. Nogle steder er Adult Education noget helt nyt, andre steder har den eksisteret i hundrede år, — »hvis penicillinets opdagelse var blevet spredt ligeså langsomt ud over verden som erfaringerne med hensyn til Adult Education, ville det have været en offentlig skandale«. Det var Unesco's opgave at være med til at formidle de erfaringer, man har gjort i de forskellige lande. Han betonedede endvidere, at alle verdensproblemerne i dag til syvende og sidst ender i problemet Adult Education: Uddannelse og oplysning af masserne. Efter at have nævnt en række problemer i ungdomsopdragelsen sagde han: »Et af problemerne er, at man kan have med en elev at gøre, som på visse områder ikke kender det mest elementære, men på andre områder ved meget mere end jeg gør. Opgaven er ikke at give, hvad skolen kan give, men hvad skolen ikke kan give.« Statskonsulent Nøvrup fortalte, at Adult Education i Danmark egentlig var inspireret af frygt for demokratiet. Grundtvig var bange for, at folkestyret kunne blive en forbandelse, kunne ende med borgerkrig. Derfor ville han have rejst en skole, som skulle uddanne folkets brede masser til at deltage i det offentlige liv (»skolen i Soer«). Adult Education er i grunden ikke et spørgsmål

om kundskaber, men man ønsker at hjælpe den unge til at mestre et spørgsmål, som man mener, at han allerede har mestret, men sjældent har, nemlig livet selv.

Det mest betydelige foredrag på konferencen blev efter min mening holdt af Departementschefen i undervisningsministeriet i England, sir John Maud: »The Significance of Adult Education«, d. v. s. ungdomsopdragelsens betydningsfuldhed. Han gjorde opmærksom på det moderne menneskes ensomhed og citerede en engelsk digter:

I am stranger and afraid
in a world I never made.

Der er en fare for, at en ny diktator skal erobre disse rodløse og ensomme masser. Han gjorde opmærksom på, hvordan arbejdermasserne havde fået magt, indflydelse og ansvar, men nu befinder sig i den situation, at de ikke rigtig ved, hvad de skal bruge det til. Han betonedede, at hver lærer må have en virkelig livsfilosofi. Han må tro på noget og være i stand til at få andre til at tro på noget. »Min egen livsfilosofi er den kristne. Jeg tror, at mennesker kan opnå Guds gerning i sig, men jeg vil ikke påtvinge nogen denne tro, men skal man undervise, må man have en tro.« Formålet med Adult Education må være forberedelse til livet, derfor må både lærere og elever altid være optaget af at finde et virkeligt livsgrundlag. I fælles studium i små grupper af alle slags lærer vi i fællesskab livskunsten. Den lille gruppe hjælper den voksne at finde sig selv samtidig med, at han selv giver sig til gruppen. Det er på dette grundlag, at vi må bygge demokratiet inden for de forskellige landes grænser, men derefter må der knyttes fællesskab mellem grupper i de forskellige lande, som i fællesskab arbejder på hele

menneskehedens selvopdragelse, og målet er at bringe alle disse grupper i organisk samarbejde. Han pegede på, hvorledes hele den allierede verden samarbejdede under krigen, da det drejede sig om forsyninger af mad. Dette samarbejde må udvides nu efter krigen til åndelige formål i forståelse af Dostojefski's ord: Vi er alle ansvarlige for alle. Hvis det således kan lykkes i alle lande at forny og uddybe en personlig overbevisning i fællesskab med alle, vil digterens ord, som jeg ovenfor citerede, ikke ske fyldest. Vi vil ikke være fremmede og bange i en verden, som vi ikke har skabt.

Arbejdet i de fire kommissioner var så omfattende, at det er umuligt at referere blot en brøkdel af forhandlingerne. Første kommission behandlede »Indholdet af Adult Education« under ledelse af M. A. Basdevant fra det franske undervisningsministerium. Anden kommission behandlede spørgsmålet om »praktiske virksomheder (foretagender) og organisationsproblemer« under ledelse af Ragnar Lund fra det svenske undervisningsministerium. Tredie kommission drøftede »Metode og teknik« i ungdomsopdragelsen under ledelse af den før omtalte mr. Starr. Fjerde kommission overvejede »Mulighederne for at grundlægge et permanent samarbejde« i alle lande om Adult Education. Denne kommission ledes af formanden for arbejdernes oplysningsforbund i England, mr. Green. I mange kommissionsmøder drøftede man en række spørgsmål, som på forhånd forelå dupliserede, udarbejdet af Unescos stab. Disse forhandlinger blev sammendraget i rapporter, hvorefter hver kommission udarbejdede en resolution, som vil blive tilstillet regeringerne i alle lande, som er tilsluttet De forenede nationer. Hver af resolutionerne ville give stof nok til en lang artikel, så jeg skal afholde mig

fra at referere indholdet af dem, men der er ikke tvivl om, at resolutionerne vil komme til at spille en rolle ved opbygningen af Adult Edult Education i de 46 lande, som vil få dem tilsendt.

Det er svært at udtale sig om konferencens betydning, men så meget kan man vel sige, at der blev knyttet varige bånd mellem mænd og kvinder, som står i arbejdet blandt den voksne ungdom, og vi blev klare over, at vi har meget at lære af hinanden. 27 nationers repræsentanter mødtes på en dansk højskole. De fik et indtryk af Grundtvigs og Kolds insats, og de vil bære disse to mænds ideer ud over hele jorden.

De 46 lande, som vil få resolutionerne tilsendt med hele Unesco's og U.N.s autoritet bagved, vil få svært ved uden videre at lægge dem til side. Deres repræsentanter vil i alle tilfælde gøre et forsøg på, at dette ikke skal ske. Resolutionerne vil sikkert blive diskuteret i verdenspressen og i fagblade over hele jorden i de kommende måneder. Også vi danske lærte meget ved at se højskolen i lyset at andre landes erfaringer, og jeg tror ikke, at vi for eftertiden har grund til at hovere over, hvor herligt vidt vi har bragt det. Konferencen var et storartet forsøg på ikke blot at få akademikere og privilegerede klasser, men også arbejderklasserne og folkets brede masser med ind i det folkelige og internationale liv. Det kan ikke nægtes, at W.E.A. (arbejdernes oplysningsforbund) spillede en fremtrædende rolle, men vi må glæde os over, at også disse kredse er dybt interesserede i folkeoplysningen.

Lad mig slutte med at citere lidt af, hvad statskonsulent Novrup sagde i sin slutningstale: »Vi europæere må overvinde vor provinsialisme. Vi har været for glade for vor egen storhed. Hvis vesteuro-

pa er civilisationens hjerte, hvorfra livet stadig skal pumpes ud til verden, er der grund til triste tanker, men vi har set her, at der er levende mennesker i alle nationer, og der skabes nyt både her og der. Vi er blevet overbevist om, at nyskabningens dage ikke er forbi. De farvede folk kan bringe os meget nyt. Ud af nye vidt forskellige tanker, skal en ny verden opstå efter krigens kaos. Unesco kan bidrage til, at denne nye verden, selv om den ikke bliver bedre end den gamle verden, dog passer bedre til vor tid og således også til os.«

Johs. Magelund.

Garona, Boulai, d. 19. juli 1949.

Kære Venner!

Tusind tak for jeres hilsen fra elevmødet på H.u.H. — Alene dette, at se jeres navne, var mig en stor glæde og satte mine tanker tilbage til tiden, som vi tilbragte der i sommeren 1924. — Jeg mindes vor højskole med tak til Gud og mand for, hvad jeg modtog der. Det var i »missionstimerne«, at kaldet til Sudan fødtes i mit hjerte, og det var på H.u.H., at jeg først lærte »de troendes samfund« at kende. — Mange år, ja 25 år er gået, og mange ting er forandret siden den tid, vi selv er forandret — men Guds ord er det samme — de står evigt fast. — Og Herren er min tilflugt og min styrke, en hjælp i angester, prøvet tilfulde.« Sal.46,1.

Jeg er på min anden tur i Afrika, og det er godt at være i Herrens tjeneste. — I de sidste to år har jeg bestyret en drengekostskole. Afrikas ungdom er ved at vågne op, de vil lære noget og være noget; derfor flokkes de til skolerne. Regeringsskolerne tilbyder undervisning i fransk, de flinkeste elever kan på 6—7 år

opnå at få et certifikat, som giver dem ret til at undervise som hjælpe-lærere og også giver dem adgang til vellønnede stillinger i regeringskontorerne. Vore missionskoler må holde trit og vi har fransk-lærere til den almindelige undervisning, medens vi missionærer underviser i bibel-historie på deres eget sprog. — Det er vel ikke alle, som søger »lyset«, men de vil gerne have oplysningen. Vi håber og beder så, at ordet, som bliver forkyndt fra dag til dag, og livet, som leves her på en missionsstation, må tale sit sprog og bære frugt til frelse for de drenge, som er os betroet. Sidste semester havde vi 70 drenge, som boede på stationen, og mange kommer fra byen. Jeg skriver sidste semester — for de er nemlig gået på ferie alle — 3 ugers ferie — de gik til deres hjem og landsbyer sidste onsdag, og her er bleven så stille på pladsen. Men det føles godt for en lille tid, med ro i lejren; og jeg nyder friheden i disse dage — så meget, som vi nu kan nyde det i Afrika. Her er altid noget at gøre. Vi er midt i regntiden og har travlt med at så og plante. Jeg passer selv vor køkkenhave, og vi kan nu glæde os over at have dejlige røde tomater, grønne bønner, salat og lign. Vi er ved at udplante 30 små appelsintræer, som vi har værnet om et helt år, efter at vi havde sået de små kærner. Det giver en vis glæde at se frugterne af vore hænders gerning — og hvor meget større glæde giver det ikke at se den åndelige frugt. — Som nogen af jer måske ved, arbejder jeg i en skandinavisisk-amerikansk mission. Vi har i det sidste år fået mere end fordoblet vor arbejdsstyrke og er nu 24 missionærer og 13 børn på missionsmarken, medens 6 missionærer er i U.S.A. Vi kalder vor mission en trosmission (i lighed med Hudson Taylors Kina Indland Mission) og lever efter princippet: Matt. 6,33, Fil. 4,13 og

Rom. 13,8. — Jeg må også nævne at foruden vore 6 stationer, hvor der er hvide missionærer, har vi ca. 50 udstationer, hvor vore evangelister gør et godt og trofast arbejde. Desværre har vi ikke indfødte hjælpere nok; fra så godt som hver landsby ude i distriktet lyder bønnen: »Send os en lærer« — og vi har ingen at sende. Hjælp os at bede høstens herre om at sende indfødte arbejdere ud til sin høst. — Ja, som herren lægger jer det på sinde — tag også mig ind i jeres forbøn — bed for mig og for skolen og arbejdet herude — for hvis Herren ikke arbejder med, da er arbejdet forgæves. — Blandt os missionærer bliver der bedt meget om en vækkelse, om mere åndens kraft og varme i en selv og i kirken. Ja, gid ilden måtte fænge og spredes ud over den ganske jord. —

Det skulle glæde mig meget at høre fra jer igen.

Hjertelig hilsen, eders gamle højskolekammerat

Mag da Pedersen.

Min adr.: M. P., Meiganga via Douala, Fr. Cameroun, W.A.

ELEVSTÆVNER

Elevstævne i Viborg.

Søndag den 28. august.

Kl. 14,30: Møde i Hans Tausens Hus ved lærer H. Zeuthen.

Kl. 15,30: Kaffebord. — Frit samvær.

Kl. 17,00: Afslutning v. lærerne Bent Munch og Møller Pedersen.

Hjertelig velkommen alle. P.u.v.

C. Johansen.

Elevstævne i Odense

den 4. september.

Kl. 14,30: Velkomst, derefter taler forstander Christensen.

Kl. 15,30: Kaffebord og frit samvær.

Kl. 17,00: Afslutning v. lærer Borup og lærer Axel Nielsen.

Alle møderne holdes på K. F. U. K., Klaregade 19.

Husk at tilmelde deltagelse ved tlf. 12615 eller Børnehaven, Rs. Nielsensvej, Odense.

Velkommen rigtig mange.

P.b.v.

Anna Dorthea Jensen.

Haslevstævne i Holstebro

søndag d. 25. september. Program i september-bladet. — Noter dagen.

Kolding højskolekreds.

Søndag d. 14. august udflugt til St. Andst.

Kl. 14,30: Gudstjeneste i Andst kirke ved pastor Sørensen, Andst.

Kl. 15,30: Kaffe i præstegårdshaven t. medbragt brød og sukker.

Kl. 16,15: Foredrag ved forst. Jensen, Børkop.

Kl. 18,30: Sodavand kan købes til medbragt mad.

Kl. 20,00: Afslutning.

P.u.v.

Tage Sanden, kredssekretær, Andst.

Siden sidst.

Den 21. juli

holdt vi sommerferiefest, men fortsatte dog undervisningen til lørdag d. 23. kl. 15, hvorefter ferien for alvor satte ind. Eleverne spredtes for alle vinde, og man kan vel sige det samme om lærerstaben

og personalet. Axel Nielsen og Zeuthen drog til Norge som rejseledere for et selskab på ca. 75 — væsentlig gamle elever, Fru Magelund, »Tante Anna« m. fl. tog til Schweiz, mens resten af familien blev på Sjælland.

Den 8. august fanger vi an igen.

Forstander Magelund

holdt fødselsdag — 40 år endda — sammen med børnene i sommerhuset ved det skønne Kattegat fredag d. 29. juli.

H.u.H. bringer en forsinket, men hjertelig lykønskning.

Bryllup.

Lørdag d. 3. juli viedes børnehavelærerinde frk. Edel Holmsgård (41) til hr. mekaniker Peter Christensen, Aarhus.

Sønd. d. 21. august vies frk. Daisy Hansen, sommer 48, til hr. højskolelærer Mogens Hieronymus Zeuthen, Haslev.

Hjertelig til lykke!

Kontingent.

I dette nr. af bladet er indlagt en giroblanket. Brug den straks til at indsende kontingent. Det er som sædvanlig 5 kr. Skulle blanketten blive borte, kan en ny fås hos postvæsenet. Kontobetegnelsen er: Haslev udv. højskoles elevforening. Kontonr. 7111.

Haslevkredsen i København (H.u.H.)

har møde på KFUK., St. Kannikestræde, 1ste septbr. kl. 20.

Sognepræst Hedegård Nielsen, Sejro, taler. — Velkommen alle.

P.k.v.

Emma Augustinus.

Læs denne bog!

Chr. Christiansen: »Vi var i Fængsel«. (De unges forlag.) Dette er en af de gode »krigsbøger«; den fortæller om K.F.U.M.s arbejde på at mildne og lindre lidt af al

den nød og lidelse, der følger i en krigs spor. Forf. har arbejdet blandt krigsfanger i Tyskland, England og Ægypten samt selv været mange måneder i russisk fangenskab og fortæller troværdigt og levende om sine oplevelser, så vi ser de forskellige nationers soldater med deres særpræg færdes i lejrene. Det ubchagelige mellemspil, der hedder fængselsopholdet i Rusland, giver sikkert et godt billede både af russisk mistænksomhed og det noget ejendommelige russiske retsvæsen.

„Historien i nyt lys —“

af professor Toynbee.

Anmeldelsen af denne bog kunne fylde et helt nummer af bladet. Det er en hel historiens og menneskehedens filosofi. Jeg skal imidlertid afholde mig fra en lang anmeldelse, men blot gøre særlig historisk interesserede gamle elever opmærksom på bogen.

I modsætning til den meste moderne historieskrivning har denne bog forståelse af de kristne synspunkter, ja studiet af bogen kan ikke andet end uddybe læserens kristendomssyn.

Hovedsynspunktet er, at det, der driver menneskeheden, et folk eller en kultur fremad, er modgang, vanskeligheder og kampe. Hvor dette ikke findes, vil et folk i reglen blive på et primitivt stadium, men jo større vanskelighederne er, desto højere vil et folk hæve sig, hvis det da ikke (hvilket sker i sjældne tilfælde) bukker under for disse.

Hver tid og hvert folk har sin »challenge« — udfordring, som driver folket fremad og holder det vågent og frisk. Vi vil helst have fred og tryghed, men det er i virkeligheden en langt større fa-

re for folkene end modgang og kamp. Netop til vor slægt, som sandsynligvis ikke vil komme til at opleve såkaldte »normale tider« er bogen et godt budskab.

Ligesom på Luthers tid Tyrkerne og Muhamedanismen truede Europa med sin knibtangbevægelse både fra øst og sydvest, således er Europa truet i dag både af Facismen og Kommunismen. Men efter Toynbees opfattelse kan dette kun være til gavn for Demokratierne; det skal holde dem vågne og friske.

I et amerikansk tidsskrift har han illustreret dette med en fiskehistorie:

Fiskerne på Amerikas østkyst gjorde den erfaring, at døde sild blev bløde og fik en dårlig smag. Derfor prøvede de at anbringe Fiskene i hyttefæde, for at få dem levende i land. Men når sildene mærkede, at de var i fangenskab, blev de dørske og var heller ikke så meget værd, når de skulle sælges. Blandt fiskekipperne var der imidlertid en, hvis sild altid var bedre end alle de øvrige. Opkøberne strømmede til for at købe netop hans fisk.

Denne fisker havde fundet på for ca. hvert 1000 sild at sætte en havkat ind i hyttefadet. Den slugte ganske vist 3—4 sild, men chocket holdt til gengæld alle de andre sild levende.

Toynbee anvendte dette billede på de vestlige demokratier i dag. Kommunismen er vore dages »challenge«, udfordring til folkestyret. Den her allerede »ædt« nogle nationer, men frygten for Kommunismen kan blive den havkat, der kan holde Demokratierne vågne, så de til enhver tid kæmper for at øve bedre social retfærdighed, skabe bedre løn, bedre boligforhold og være dygtigere og mere forudseende end Russerne.

Johs. M.